

Nr 230.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse av tomt för uppförande av en byggnad för italienska institutet i Stockholm; given Stockholms slott den 30 april 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F A D O L F.

Sven Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 april 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och ecklesiastikdepartementen anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson.

I skrivelse den 25 april 1953 har *djurgårdsnämnden* underställt Kungl. Maj:t fråga om kostnadsfri överlåtelse av en tomt till italienska staten för uppförande av en byggnad för italienska institutet i Stockholm.

I samband härmed har *djurgårdsnämnden* överlämnat bl. a. en promemoria den 25 april 1953 från Italiens minister i Stockholm. I promemorian meddelas bl. a. följande om italienska institutets verksamhet och lokalbehov.

Sedan ett flertal år tillbaka har italienska staten bekostat ett institut i Stockholm för kulturellt utbyte. Institutets verksamhet bedrevs till en början i liten skala men har undan för undan utvecklats. Institutets nuvarande lokaler har därvid blivit otillräckliga och det har nu befunnits påkallat, att institutet inrymmes i en egen byggnad av tillräcklig storlek, belägen å lämplig plats.

Institutets hittillsvarande verksamhet har omfattat undervisning i italienska språket, föredrag av italienska vetenskapsmän och andra kulturpersonligheter, anordnande av konserter och främjande överhuvudtaget av kännedomen om det italienska kulturlivet. I samarbete med svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet har vidare italienska institutet förmedlat besök av italienska studiegrupper inom olika områden i Sverige. Intresset för det svensk-italienska kulturutbytet har under de senaste åren oavbrutet ökat. Bristen på erforderliga lokaliteter har emellertid tyvärr i hög grad hämmat institutets möjligheter att tillgodose detta intresse.

I den planerade byggnaden skulle man kunna tillgodose italienska studerandes samt andra kulturellt och vetenskapligt intresserades behov av att under vistelsen i Sverige erhålla en samlingsplats och i viss mån även bostad. Jämväl för svenskar, vilka äro intresserade av italienskt kulturliv, skulle den planerade byggnaden kunna bli en värdefull samlingsplats.

För byggnadens uppförande har visst belopp donerats av en enskild person i Italien.

Efter förmedling av utrikesdepartementet har förhandlingar ägt rum med djurgårdsnämnden om anvisande av lämplig tomt för uppförande av institutsbyggnaden. Av de områden, som nämnden ansett kunna komma i fråga, har italienska regeringen efter samråd med donatorn slutligen förklarat sig intresserad av en tomt, belägen i kvarteret Kompaniet på Ladugårdsgärdet. Nämda kvarter ingår i ett stadsdelsområde, som enligt gällande stadsplan är avsett för byggnader för utländska beskickningar. Enligt uppgift av djurgårdsnämnden omfattar tomten ca 3 200 m² och har ett värde av omkring 650 000 kronor.

Enligt föreliggande skissritningar skall institutsbyggnaden uppföras i form av en vinkelbyggnad med den ena huslängan i tre våningar och den andra i en våning. Tomten medger viss tillbyggnadsmöjlighet för framtida behov.

I förenämnda promemoria har italienske ministern i Stockholm hemställt, att djurgårdsnämnden måtte utverka dels att den önskade tomten kostnadsfritt överlåtes till italienska staten och dels att italienska staten i samband härmed erhåller befrielse från skatter, tullar och andra liknande avgifter för byggnaden m. m. I promemorian erinras härvid om de motsvarande förmåner, som av italienska regeringen år 1937 beviljades svenska staten vid uppförandet av byggnad för svenska institutet i Rom. Ministern anför följande.

I syfte att befordra de kulturella förbindelserna mellan Italien och Sverige beslöt italienska regeringen år 1937 att skänka den svenska staten

en tomt (belägen i Valle Giulia i Rom) i och för uppförande av en för svenska institutet i Rom avsedd byggnad. Med gåvan vore förbundna vissa villkor, till vilka jag nedan återkommer. Sedermera har svenska regeringen förklarat, att den delade italienska regeringens önskan att utveckla de kulturella förbindelserna mellan de båda länderna samt tacksamt antagit italienska regeringens »vänskapliga och frikostiga erbjudande» under förbehåll för svenska riksdagens godkännande av de därmed förknippade villkoren. Sådant har sedermera erhållits. Ehuru i den skriftväxling, som år 1937 ägde rum mellan vederbörande svenska och italienska myndigheter, icke uttryckligen utsagts, att italienska staten i sinom tid skulle i sin tur i gåva erhålla en tomt i Stockholm för ett institut, lär detta likväl ha förutsatts och vederbörande svenska myndigheter ha varit införstådda därmed. Jag får därför hemställa att djurgårdsnämnden måtte hos statsmakterna utverka att den önskade tomten såsom gåva överlämnas till italienska staten att användas för ett italienskt kulturinstitut i Sverige.

I samband med överlämnandet av tomten till svenska institutet i Rom förband sig italienska regeringen att fritaga den byggnad, som skulle uppföras, från skatter och utgifter av vad slag de vara månde, däri inbegripet kommunalskatt. Likaledes förband sig italienska regeringen att fritaga alla byggnadsmaterial och möbler, böcker m. m., som komme att införas till Italien i och för institutets uppförande, inredning och utrustning, från såväl tull och andra avgifter som gällande importrestriktioner. Italienska regeringen förutsatte härvid att svenska staten skulle medgiva italienska staten motsvarande förmåner för den händelse ett italienskt kulturinstitut skulle upprättas i Sverige. Svenska staten har också sedermera förklarat sig godkänna de med gåvan förknippade villkoren. Med anledning härav vågar jag uttrycka en förmodan att svenska staten beviljar den italienska staten motsvarande förmåner, som italienska staten beviljade den svenska i samband med tillkomsten av det svenska institutet i Rom.

Slutligen meddelas i promemorian, att italienska regeringen är beredd att igångsätta arbetena med uppförande av byggnaden, så snart tomten ställts till förfogande och ritningarna slutligt fastställt, vilket beräknas ske under hösten 1953.

Djurgårdsnämnden förklarar, att nämnden funnit det föreslagna tomtområdet vara lämpligt avpassat och icke hindrande för fortsatt exploatering inom kvarteret Kompaniet samt att nämnden, ur de synpunkter nämnden har att företräda, ansett sig böra tillstyrka att tomtområdet i fråga överlåtes för det avsedda ändamålet.

Departementschefen.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen önskar italienska staten uppföra en byggnad för italienska institutet i Stockholm. Italienska regeringen har låtit framföra önskemål om att en tomt för nybyggnaden kostnadsfritt måtte ställas till förfogande av svenska staten på motsvarande sätt som skedde när italienska staten enligt en överenskommelse, som trädde i kraft år 1941, såsom gåva överlät mark för en nybyggnad åt svenska institutet i Rom. Djurgårdsnämnden har för ändamålet föreslagit ett tomtområde om ca 3 200 m² inom kvarteret Kompaniet på Ladugårds-

gården. Förslaget har tacksamt accepterats av italienska regeringen. Värde av tomten beräknas till omkring 650 000 kronor.

De kulturella förbindelserna med Italien har för Sverige liksom för många andra länder städse varit av mycket stor betydelse. Icke blott från Sveriges utan även från Italiens sida har stora insatser gjorts för att ytterligare utveckla det kulturella samarbetet mellan de båda länderna. Den gåva, som italienska staten på sin tid överlämnade i form av tomtmark för en nybyggnad åt svenska institutet i Rom, torde få ses såsom ett uttryck för den betydelse, som från italiensk sida tillmättes detta samarbete. Då italienska regeringen nu står i begrepp att låta uppföra en byggnad för italienska institutet i Stockholm, synes Sverige böra tillmötesgå de framställda önskemålen om en motsvarande gåva av tomtmark för detta institut. Det område, som djurgårdsnämnden föreslagit för ändamålet, förefaller mig lämpligt och jag förordar, att detta såsom gåva överlämnas till italienska staten, att användas för uppförande av den planerade institutsbyggnaden.

För genomförande av överlåtelsen kräves riksdagens godkännande. Italienska regeringens avsikt är att byggnadsarbetet skulle påbörjas redan i höst. Tomtfrågan har emellertid från italiensk sida slutligt aktualiserats först nu under de senaste dagarna. Med hänsyn till de speciella omständigheterna i detta ärende anser jag mig böra föreslå, att proposition om överlåtelsen framlägges för 1953 års riksdag, trots att den ordinarie propositionstiden redan är utgången.

Den i italienske ministerns promemoria berörda frågan om befrielse för italienska staten från vissa skatter och tullar m. m. i samband med tillkomsten av institutsbyggnaden har redan varit underställd riksdagens prövning genom den proposition (1938:112), i vilken bl. a. förslag framlades om godkännande av avtalet om överlåtelse till svenska staten av tomt för svenska institutet i Rom. På grund av vad riksdagen därvid beslutat (skr. nr 215) torde det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga verkställighetsbeslut i denna fråga.

Under återopande av det anförda får jag hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att till italienska staten såsom gåva överlåta förenämnda tomtområde inom kvarteret Kompaniet i Stockholm för uppförande av en byggnad för italienska institutet i Stockholm.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Dagmar Bruno.